

Zber údajov v IMS

Zjednodušenie a zvýšenie relevantnosti a kvality

OLAF – Vedomostné centrum pre boj proti podvodom

Jednotka OLAF.C1

10. apríla 2026

VYHLÁSENIE O ODMIETNUTÍ ZODPOVEDNOSTI: Tento pracovný dokument vypracoval Európsky úrad pre boj proti podvodom (úrad OLAF). Nepredstavuje oficiálne stanovisko Komisie.

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Zmeny v zbere údajov v IMS	3
2.1.	Orgány zapojené do nezrovnalosti	3
2.2.	Funkcia alebo úloha zapojeného orgánu	5
2.3.	Dôvod začatia kontroly.....	5
2.4.	Metóda odhaľovania.....	7
2.5.	Konanie.....	8
3.	Otázky a odpovede.....	10
3.1.	O orgánoch zapojených do nezrovnalosti.....	10
3.2.	O dôvode začatia kontroly	11
3.3.	O metóde odhaľovania	14
3.4.	O konaní	18
3.5.	O kódach IRQ0 a SIGNAL	19
3.6.	O ďalšom postupe.....	20

1. Úvod

V rámci všeobecného úsilia o zvýšenie množstva a kvality údajov v systéme riadenia nezrovnalostí (IMS) úrad OLAF identifikoval niekoľko oblastí, v ktorých by sa zber údajov mohol zlepšiť, aby bol jednoduchší a efektívnejší na účely analýzy.

Tento dokument obsahuje:

- opis zmien, ktoré sa majú zaviesť v IMS,
- časť s otázkami a odpoveďami, ktorá obsahuje odpovede na hlavné otázky vznesené počas konzultácií s členskými štátmi¹.

2. Zmeny v zbere údajov v IMS

2.1. Orgány zapojené do nezrovnalosti

Prvá zmena sa týka informácií o orgánoch zapojených do nezrovnalosti zhromažďovaných prostredníctvom štruktúrovaného zberu údajov o type orgánu a o úlohe, ktorú zohráva v nezrovnalosti. O tomto štruktúrovanom zbere sa už rozhodlo a je založený na dvoch rozbaľovacích zoznamoch (jeden pre typ orgánu a druhý pre úlohu, ktorú orgán zohráva v nezrovnalosti). Táto časť sa zameriava na položky rozbaľovacieho zoznamu pre typ orgánu.

Táto zmena v zbere údajov:

- **vychádza z vymedzenia orgánu** ako orgánu s právomocou vzťahujúcou sa na riadenie alebo kontrolu využívania verejných finančných prostriedkov (nie nevyhnutne finančných prostriedkov EÚ) alebo presadzovanie iných pravidiel, ktoré môžu byť relevantné aj pre zákonné a správne využívanie finančných prostriedkov EÚ (napríklad orgán na ochranu hospodárskej súťaže). Môže to byť aj orgán, ktorý vykonáva kontroly na presadzovanie pravidiel, ktoré priamo nesúvisia so zákonným a správnym využívaním finančných prostriedkov EÚ (napr. daňový alebo colný úrad). Tieto kontroly však môžu viesť k zisteniu informácií, na základe ktorých môže byť opodstatnené prijatie opatrení zo strany iného národného orgánu zodpovedného za kontrolu využívania finančných prostriedkov EÚ.

Preto sa uvádzajú nielen obvyklé orgány, ktoré sú súčasťou „štandardného“ systému riadenia a kontroly finančných prostriedkov EÚ, ako sú riadiaci orgán a orgán auditu pre kohézne fondy alebo platobná agentúra a certifikačný orgán pre spoločnú poľnohospodársku politiku. Zaujímavá je aj úloha, ktorú môžu zohrať iné orgány pri nezrovnalosti, a najmä pri identifikácii podozrivých situácií. Patrí sem napríklad úloha polície, napr. prostredníctvom prijímania podnetov alebo analýzy rizík, v rámci ktorej využíva aj množstvo informácií, ktoré má k dispozícii,

- **zavádza úplný rozbaľovací zoznam** pre typ orgánu (v poli 2.2.1 IMS *Typ orgánu*). Tento zoznam vychádza z konzultácií, ktoré úrad OLAF viedol s členskými štátmi s cieľom zlepšiť prehľady o krajinách, ktoré boli zahrnuté do správy o ochrane finančných záujmov za rok 2022².

¹ Úrad OLAF predstavil prvú a druhú verziu návrhu na zasadnutiach podskupiny pre oznamovanie a analýzu Poradného výboru na koordináciu prevencie sprenevery (COCOLAF) 12. decembra 2023 a 18. apríla 2024. Na základe spätnej väzby získanej po zasadnutiach úrad OLAF dokončil tento dokument, ktorý má byť podkladom pre reálne zavedenie zmien v IMS.

² Časť *Country Factsheets* (Prehľady o krajinách) v dokumente *Statistical Evaluation of irregularities reported for 2022: own resources, agriculture, cohesion and fisheries policies, pre-accession and direct expenditure*

V nasledujúcej tabuľke je uvedený nový rozbaľovací zoznam pre typ orgánu a podrobné vysvetlenie významu jednotlivých položiek zoznamu.

TYPY ORGÁNOV, KTORÉ BY MOHLI BYŤ ZAPOJENÉ DO NEZROVNALOSTI	
Informácie o orgánoch uvádzaných ako „Orgány zapojené do nezrovnalosti“ sa poskytnú v jednom poli IMS. Nebude potrebné vyplňať žiadne ďalšie polia o orgánoch. V tomto poli sa budú zbierať štruktúrované informácie o typoch orgánov a ich úlohách v nezrovnalosti prostredníctvom rozbaľovacích zoznamov (jeden pre typ a druhý pre úlohu). Rozbaľovací zoznam pre typ orgánu obsahuje nasledujúce typy.	
Návrh	Vysvetlenie
1 Riadiaci orgán, platobná agentúra, sprostredkovateľský orgán alebo iné vnútroštátne orgány/subjekty s úlohou pri riadení operácií financovaných EÚ	Ide o orgány, ktoré sú súčasťou tzv. systému riadenia a kontroly. Môžu zahŕňať orgány, ktoré sú špecifické pre určité programy financovania. Napríklad v rámci programov Európskej územnej spolupráce sem môže patriť vnútroštátny orgán, ktorý je partnerom riadiaceho orgánu a je zodpovedný za koordináciu procesu programovania v príslušnej krajine. Medzi povinnosti tohto vnútroštátneho orgánu môže patriť: i) zabezpečenie celkovej koordinácie inštitúcií zapojených do vykonávania programu na vnútroštátnej úrovni; ii) vytvorenie a prevádzkovanie účinného systému riadenia a kontroly na vnútroštátnej úrovni; iii) predchádzanie nezrovnalostiam vrátane podozrení z podvodu, ich odhaľovanie a náprava; iv) riešenie a oznamovanie nezrovnalostí. Ak je takýto vnútroštátny orgán zapojený do nezrovnalosti, mala by sa použiť táto položka rozbaľovacieho zoznamu.
2 Orgán auditu, certifikačný orgán alebo iné vnútroštátne orgány/subjekty poverené posudzovaním fungovania orgánov s úlohou pri riadení operácií financovaných EÚ (pozri kód 1)	Ide o orgány auditu, ktoré sú súčasťou tzv. systému riadenia a kontroly a majú za úlohu kontrolovať fungovanie iných orgánov, ktoré sú súčasťou systému riadenia a kontroly.
3 Orgán činný v trestnom konaní so všeobecnou pôsobnosťou	Tento kód použite pre orgán činný v trestnom konaní so všeobecnou pôsobnosťou v oblasti odhaľovania a vyšetrovania trestných činov [zvyčajne polícia, ale v niektorých členských štátoch môžu existovať (aj) iné orgány činné v trestnom konaní, napríklad „Carabinieri“ v Taliansku alebo „Guardia Civil“ v Španielsku].
4 Orgán činný v trestnom konaní s osobitnou pôsobnosťou v oblasti hospodárskej/finančnej kriminality	Tento kód použite pre osobitný, špecializovaný orgán činný v trestnom konaní s osobitnou pôsobnosťou v oblasti odhaľovania a vyšetrovania hospodárskej a finančnej kriminality vrátane trestnej činnosti týkajúcej sa finančných záujmov EÚ (pozri smernicu o ochrane finančných záujmov). Môže to byť napríklad prípad Talianska alebo Holandska, kde takúto právomoc majú <i>Guardia di Finanza</i> a <i>FIOD (Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst)</i> . V prípade osobitného útvaru/jednotky v rámci orgánu činného v trestnom konaní so všeobecnou pôsobnosťou použite kód 3.
5 Koordinačný útvar pre boj proti podvodom (AFCOS)	
6 Špecializovaný orgán pre boj proti korupcii	Tento kód použite pre osobitný, špecializovaný orgán so všeobecnou pôsobnosťou v oblasti odhaľovania alebo vyšetrovania korupcie. V prípade osobitného útvaru/jednotky v rámci orgánu činného v trestnom konaní so všeobecnou pôsobnosťou použite kód 3.
7 Špecializovaný orgán pre boj proti organizovanej kriminalite	Tento kód použite pre osobitný, špecializovaný orgán s osobitnou pôsobnosťou v oblasti odhaľovania a vyšetrovania organizovanej trestnej činnosti. Môže to byť prípad Talianska, kde takúto právomoc má <i>Direzione Investigativa Anti-mafia</i> (DIA – Riaditeľstvo pre vyšetrovania súvisiace s mafiou). V prípade osobitného útvaru/jednotky v rámci orgánu činného v trestnom konaní so všeobecnou pôsobnosťou použite kód 3.
8 Orgán so všeobecnou pôsobnosťou v oblasti kontrol verejných výdavkov/orgán kontroly verejných financií	Tento kód použite pre orgán, ktorý je zodpovedný za odhaľovanie alebo vyšetrovanie nezrovnalostí v neprospech verejného rozpočtu. Činnosť takéhoto orgánu môže viesť k odhaleniu nezrovnalostí, ktoré majú vplyv (aj) na rozpočet EÚ, teda takýto orgán posilňuje štruktúru chrániacu rozpočet EÚ. Tento kód sa prípadne môže použiť aj pre významný útvar integrovaný do orgánu so širšou pôsobnosťou. Nesmie sa použiť pre oddelenia vnútornej kontroly/audit. V prípade orgánu, ktorý sa považuje za orgán auditu (nie oddelenie vnútorného auditu) a líši sa od orgánov auditu uvedených v rámci kódu 2, použite kód 12.
9 Orgán špecializovaný na ex-post kontroly postupov verejného obstarávania	Tento kód použite pre orgán, ktorý je špecificky zodpovedný za odhaľovanie alebo vyšetrovanie nezrovnalostí v súvislosti s verejným obstarávaním. Tento kód sa prípadne môže použiť aj pre významný útvar integrovaný do orgánu so širšou pôsobnosťou. Nemôže sa použiť pre oddelenia vnútornej kontroly/audit.
10 Orgán špecializovaný na kontroly konfliktu záujmov	Tento kód použite pre orgán, ktorý je špecificky zodpovedný za odhaľovanie alebo vyšetrovanie konfliktu záujmov. Tento kód sa prípadne môže použiť aj pre významný útvar integrovaný do orgánu so širšou pôsobnosťou. Nemôže sa použiť pre oddelenia vnútornej kontroly/audit.
11 Orgán na ochranu hospodárskej súťaže	Tento kód použite pre vnútroštátny orgán na ochranu hospodárskej súťaže. Porušenia práva hospodárskej súťaže môžu súvisieť s nezrovnalosťami a podvodmi v neprospech finančných záujmov EÚ, napríklad z dôvodu vplyvu na postupy verejného obstarávania.
12 Národný kontrolný orgán/Národný auditný orgán, ktorý nie je súčasťou systému riadenia a kontroly	Tento kód použite pre orgán auditu so všeobecnou pôsobnosťou v oblasti verejných rozpočtov. Tento kód nemožno použiť pre orgány auditu, na ktoré sa vzťahuje kód 2, a pre oddelenia vnútorného auditu.
13 Národný bezpečnostný orgán/spravodajská služba	Tento kód použite pre bezpečnostnú/spravodajskú službu.
14 Finančná spravodajská jednotka (FSJ)	Tento kód použite pre finančnú spravodajskú jednotku na účely boja proti praniu špinavých peňazí.
15 Daňová/colná správa	Tento kód použite, keď daňový alebo colný orgán odhalí relevantné informácie pri plnení svojich úloh na strane príjmov.
16 Orgán pre ochranu pracovných práv a bezpečnosti pri práci	Tento kód použite, keď relevantné informácie zistí vnútroštátny správny orgán zodpovedný za kontrolu dodržiavania pravidiel týkajúcich sa pracovných práv alebo bezpečnosti pri práci. Má to význam napríklad v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, kde môžu byť platby viazané na dodržiavanie určitých ustanovení európskeho pracovného práva, ktoré sa týkajú základných sociálnych a pracovných práv poľnohospodárskych pracovníkov. V rámci tohto mechanizmu sociálnej podmienenosti musia orgány práce v členských štátoch aspoň raz ročne informovať poľnohospodárske platobné agentúry o výsledkoch svojich kontrol. V prípade potreby platobná agentúra zníži platbu poľnohospodárovi.
17 Prokuratúra	Tento kód použite pre prokuratúru.
18 Útvar Komisie alebo rovnocenný orgán	Nepoužívajte tento kód pre OLAF, EPPO, EDA. Pozri kódy 19, 20, 21.
19 OLAF	Tento kód použite pre OLAF.
20 EPPO	Tento kód použite pre EPPO.
21 EDA	Tento kód použite pre Európsky dvor audítorov.
22 Iný orgán EÚ	

(Štatistické hodnotenie nezrovnalostí oznámených v roku 2022: vlastné zdroje, poľnohospodárstvo, politika súdržnosti a rybárska politika, predvstupová pomoc a priame výdavky), SWD(2023) 275 final, 27.7.2023.

23	Orgán iného členského štátu	Môže to byť relevantné napríklad preto, že tento typ orgánu oznámil informácie, ktoré viedli ku kontrole, alebo z dôvodu medzinárodnej spolupráce počas kontroly.
24	Orgán tretej krajiny	Môže to byť relevantné napríklad preto, že tento typ orgánu oznámil informácie, ktoré viedli ku kontrole, alebo z dôvodu medzinárodnej spolupráce počas kontroly.
25	Iný vnútroštátny orgán ako oznamujúci orgán tej istej krajiny (odlišný od 1 – 17)	Tento kód sa použije len vtedy, ak kódy 1 – 17 nezodpovedajú typu vnútroštátneho orgánu tej istej krajiny, ktorá oznamuje nezrovnalosť.

2.2. Funkcia alebo úloha zapojeného orgánu

Táto časť sa zameriava na položky rozbaľovacieho zoznamu pre funkciu alebo úlohu orgánu (v poli 2.2.2 IMS *Funkcia a úloha*), ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Možnosti, ktoré sú k dispozícii, umožňujú jasne určiť úlohu, ktorú uvedený orgán zohráva v celom procese.

FUNKCIA ALEBO ÚLOHA ORGÁNU ZAPOJENÉHO DO NEZROVNALOSTI		
Informácie o orgánoch uvádzaných ako „Orgány zapojené do nezrovnalosti“ sa poskytnú v jednom poli IMS. Nebude potrebné vyplňať žiadne ďalšie polia o orgánoch. V tomto poli sa budú zbierať štruktúrované informácie o typoch orgánov a ich úlohách v nezrovnalosti prostredníctvom rozbaľovacích zoznamov (jeden pre typ a druhý pre úlohu). Rozbaľovací zoznam pre funkciu alebo úlohu orgánu obsahuje nasledujúce úlohy.		
Návrh	Vysvetlenie	
1	Subjekt, ktorý identifikoval podozrenie	Túto úlohu použite pre orgán, ktorý nadobudol alebo zaznamenal podozrenie, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti. Môže byť odlišný od orgánu, ktorý následne vykonal kontrolu alebo vyšetrovanie, ale je to orgán, ktorý dal podnet na tieto kontroly.
2	Orgán vykonávajúci trestné vyšetrovanie	Túto úlohu použite pre orgán s právomocou vyšetrovať trestné činy súvisiace s nezrovnalosťou. Môže to zahŕňať zhromažďovanie dôkazov, vypočúvanie podozrivých a svedkov, prehliadky/zaistenia, forenznú činnosť a spoluprácu s prokuratúrou a inými vyšetrovacími orgánmi.
3	Orgán vykonávajúci administratívnu kontrolu	Túto úlohu použite pre orgán, ktorý vykonal administratívne kontroly na overenie súladu s platnými pravidlami.
4	Orgán zodpovedný za následné opatrenia	Túto úlohu použite pre orgán zodpovedný za zabezpečenie následných opatrení v súvislosti s nezrovnalosťou vrátane vykonania nápravných opatrení a monitorovania výsledkov. Následné opatrenia môžu zahŕňať vymáhanie finančných prostriedkov, pokút, prerušenie/pozastavenie platieb, podávanie správ príslušným vnútroštátnym orgánom/orgánom EÚ, zabezpečenie vykonávania odporúčaní a sledovanie súdnych/správnych konaní až do ich ukončenia.
5	Orgán vykonávajúci audit	Túto úlohu použite pre orgány zodpovedné za kontrolu fungovania iných orgánov, ktoré sú súčasťou systému riadenia a kontroly.
6	Iné (uvedte opis v poli 2.2.8 Poznámky)	Túto úlohu použite v prípade, že zapojenie orgánu nezodpovedá predchádzajúcim kategóriám. V poznámkach uveďte presnú funkciu alebo úlohu zapojeného orgánu.

2.3. Dôvod začatia kontroly

Druhá zmena sa týka informácií o tom, ako vzniklo podozrenie, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti a existuje dôvod na kontrolu. Ide o schopnosť zamerať kontroly na správne transakcie.

Táto zmena v zbere údajov:

- **vychádza z vymedzenia úlohy „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“** v zmysle „*usudzuje, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti a že to môže byť dôvodom na kontrolu tejto konkrétnej situácie*“. Je to iné ako záver, že k nezrovnalosti došlo, ktorý je výsledkom kontrolnej činnosti a je v právomoci konkrétnych orgánov (iná úloha v príslušnom rozbaľovacom zozname). V tomto prípade nie je predmetom záujmu krok vyšetrovania/odhaľovania alebo krok, v ktorom sa nezrovnalosť nakoniec potvrdí (pozri nasledujúcu časť o metóde odhaľovania). Ak orgán X, ktorý má podozrenie, nie je zodpovedný za tieto kontrolné činnosti, zaslal by informácie príslušnému orgánu Y. V tomto prípade sa orgánom s úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“ nestáva orgán Y (ktorý vykonáva kontrolu a potvrdzuje nezrovnalosť), ale stále je to orgán X. Dôraz sa kladie na identifikáciu orgánu, ktorý predložil informácie umožňujúce zamerať sa na správnu transakciu,
- **reviduje a zjednodušuje rozbaľovací zoznam** týkajúci sa podľa 7.2 IMS „*Dôvod vykonania kontroly (prečo)*“. Ide o získanie informácií o tom, ako orgán s úlohou „subjekt,

ktorý identifikoval podozrenie“ v skutočnosti usúdil, že by bolo potrebné začať (neskôr) „úspešnú“ kontrolu. V tomto prípade možno vyzdvihnúť dve všeobecné možnosti:

- Orgán dospel k tomuto posúdeniu, pretože prijal **podnet**. Môže ísť o príspevok od občianskej spoločnosti, teda médií (investatívna žurnalistika), informátorov, oznamovateľov, sťažovateľov atď. Informácie mal externý zdroj a poskytol ich orgánu s úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“.
- Orgán dospel k tomuto posúdeniu na základe **analýzy**. V tomto prípade treba rozlišovať medzi realizáciou komplexného analytického projektu a jednoduchým uplatnením všeobecných rizikových faktorov na prichádzajúce transakcie:
 - Prvá možnosť predpokladá hĺbkovú analýzu súčasných a minulých transakcií s prispôbeným obohatením o externé informácie, posúdenie prepojení medzi minulými nezrovnalosťami, inými transakciami, osobami alebo organizáciami v ich pozadí atď. Ide o prispôbenú úlohu s cieľom vybrať niekoľko transakcií na dodatočné kontroly so zohľadnením priebežných udalostí a odlišných kontextov.
 - Druhou možnosťou je jednoducho aplikovať vopred stanovené parametre na jednotlivé prichádzajúce transakcie.

Treba uznať, že môžu existovať aj kontroly, ktoré sa nezačnú z dôvodu podozrenia alebo iného konkrétného dôvodu súvisiaceho s konkrétnou situáciou. Napríklad až do programového obdobia 2014 – 2020 sa administratívne overenie týkalo 100 % transakcií. Ďalší príklad sa týka kontrol náhodných vzoriek (napríklad pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu, ktoré sú súčasťou „štandardného“ systému riadenia a kontroly finančných prostriedkov EÚ).

V nasledujúcej tabuľke je uvedený nový rozbaľovací zoznam a podrobné vysvetlenie významu jednotlivých položiek zoznamu.

DÔVODY ZAČATIA KONTROLY		
	Návrh	Vysvetlenie
1	Informácie uverejnené v médiách	Tento kód použite, ak sa kontrola začala na základe informácií uverejnených v médiách (televízne vysielanie, noviny, spravodajské webové sídlo, investigatívna žurnalistika atď.).
2	Podnet od informátora, oznamovateľa a pod.	Tento kód použite, ak sa kontrola začala na základe informácií, ktoré spontánne poskytol súkromný subjekt (fyzická osoba alebo organizácia). Pozri aj kód 3.
3	Sťažnosť	Tento kód použite v prípade, že informácie poskytol orgánu, ktorý by bol príslušný na podanie žiadosti o nápravu situácie, subjekt (ktorého práva boli údajne porušené v rámci postupu). V opačnom prípade použite kód 2.
4	Dobrovoľné priznanie	Tento kód použite v prípade priznania pred začatím kontroly. Nemožno ho použiť v prípade priznania počas kontroly.
5	Kontrola vykonaná bez konkrétnych podozrení alebo náhodná kontrola (vrátane uplatnenia metód výberu vzorky)	Tento kód použite v prípade kontroly vykonávanej bez osobitného dôvodu alebo bez konkrétnych podozrení, napríklad: – ide o kontrolu všetkých transakcií alebo – kontroly sú založené na výbere vzorky alebo náhodnom výbere. Tento kód sa pravdepodobne vzťahuje na väčšinu auditov operácií vykonávaných orgánmi auditu zodpovednými za posudzovanie fungovania systémov riadenia a kontroly alebo – kontroly sa vykonávajú z dôvodu rizikových faktorov, ktoré nesúvisia s tým, že situácia je podozrivá. Tieto kontroly sa vykonávajú len z dôvodu vysokých finančných súm (nezrovnalosť by mala veľký vplyv), absencie predchádzajúcich alebo nedávnych kontrol, typu výdavkov alebo výdavkovej oblasti atď.
6	Kontrola vykonaná u iného žiadateľa/prijímateľa	Tento kód použite, ak kontrola u žiadateľa/prijímateľa X vyvolá podozrenie, že nezrovnalosť spáchal žiadateľ/prijímateľ Y. Tento kód sa použije ako „dôvod začatia kontroly“ pre nezrovnalosť, pri ktorej je zapojenou osobou žiadateľ/prijímateľ Y (a nie X).
7	Uplatnenie vopred stanovených rizikových faktorov/varovných signálov (red flags)	Tento kód použite, ak je odhaľovanie založené na predchádzajúcich posúdeniach rizík <i>ex ante</i> , z ktorých vyplynuli štandardné aspekty, na ktoré sa treba zamerať v žiadostiach o preplatenie nákladov/vo výdavkových položkách. Jedno alebo viac zistení znamená, že situácia je podozrivá a je dôvod na ďalšie kontroly. Samotný výber na ďalšiu kontrolu si nevyžaduje zložitú analýzu.
8	ARACHNE alebo podobné automatické nástroje hodnotenia rizika poskytované EK	

9	Prispôsobená riziková analýza na výber určitého počtu hospodárskych subjektov/transakcií (operácií/projektov) na vykonanie cieľovej kontroly	Tento kód použite pre komplexné analytické činnosti, ktoré presahujú rámec toho, čo je uvedené v kóde 7. Napríklad tematické projekty analýzy rizika zamerané na skupiny minulých transakcií. Výber skupín transakcií by mohol byť založený (okrem iného) na zisteniach z predchádzajúcich auditov vrátane systémových auditov. V rámci analýz rizík by sa tieto transakcie mali posudzovať v širších súvislostiach vrátane ich prepojenia s minulými nezrovnalosťami, s inými transakciami, mali by sa zvažovať prepojenia prostredníctvom prijímateľov, dodávateľov, subdodávateľov, konečných užívateľov výhod, osôb zapojených do minulých nezrovnalostí. Ich výsledkom by bol výber určitého počtu transakcií na prispôsobené kontroly.
10	Informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu	V prípade, že orgán X začal kontrolu (s cieľom vyšetriť skutočné spáchanie nezrovnalostí alebo podvodu), zatiaľ čo orgán Y mal podozrenie, používateľ IMS by mal i) priradiť orgánu Y úlohu „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“ a použiť konkrétny kód z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“ (napríklad „podnet od informátora, oznamovateľa“); ii) priradiť orgánu X úlohu „orgán vykonávajúci kontrolu“. Ale: • na uľahčenie analýzy by mal používateľ IMS spolu s konkrétnym kódom (v uvedenom príklade „podnet od informátora, oznamovateľa“) vybrať aj kód „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“. Týmto spôsobom možno priamo vylíčiť nezrovnalosti, pri ktorých došlo k takejto pozitívnej výmene informácií, • môžu sa vyskytnúť prípady, keď nie sú k dispozícii informácie na výber konkrétneho kódu v rozbaľovacom zozname priradenom k poľu „dôvod začatia kontroly“ (v súvislosti s orgánom Y). Inými slovami, nie je známe, ako orgán Y dospel k podozreniu, ktoré potom oznámil orgánu X (ktorý následne začal kontrolu). V tomto prípade sa vyberie len kód „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“.
11	Informácie prijaté od orgánu iného členského štátu	V prípade, že orgán, ktorý mal podozrenie, sa nachádza v inom členskom štáte, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „informácie prijaté od orgánu iného členského štátu“ a žiadne iné položky z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“. V tomto prípade je kľúčovou informáciou to, že vnútroštátny systém, ktorý nezrovnalosť oznámil, nemal podozrenie, ktoré viedlo k jej odhaleniu, ale mal ho iný vnútroštátny systém. Z rozbaľovacieho zoznamu v poli IMS „orgány zapojené do nezrovnalostí“ sa vyberie kód „orgán iného členského štátu“ s úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“.
12	Informácie prijaté od orgánu tretej krajiny	V prípade, že orgán, ktorý mal podozrenie, sa nachádza v tretej krajine, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „informácie prijaté od orgánu tretej krajiny“ a žiadne iné položky z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“. V tomto prípade je kľúčovou informáciou to, že vnútroštátny systém, ktorý nezrovnalosť oznámil, nemal podozrenie, ktoré viedlo k jej odhaleniu, ale mal ho iný vnútroštátny systém. Z rozbaľovacieho zoznamu v poli IMS „orgány zapojené do nezrovnalostí“ sa vyberie kód „orgán tretej krajiny“ s úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“.
13	Informácie prijaté od orgánu EÚ	Typ tohto orgánu EÚ by mal byť v zásade uvedený ako orgán s úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“ (OLAF, EDA, EPPO, útvar Komisie alebo rovnocenný orgán). V prípade, že orgán, ktorý mal podozrenie, je orgán EÚ, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „informácie prijaté od orgánu EÚ“ a žiadne iné položky z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“. V tomto prípade je kľúčovou informáciou to, že vnútroštátny systém, ktorý nezrovnalosť oznámil, nemal podozrenie, ktoré viedlo k jej odhaleniu, ale mal ho orgán EÚ. Tento kód sa použije napríklad vtedy, keď vnútroštátna kontrola nasleduje po i) vyšetrovaní úradu OLAF alebo ii) prijatí informácie od úradu OLAF o podnete, v prípade ktorého sa rozhodol nezačať vyšetrovanie (zamietnutie). V prípade i) sa úrad OLAF uvedie ako orgán, ktorý mal podozrenie, a orgán, ktorý vykonal kontrolu (úloha), a v príslušnom poli IMS sa ako „metóda odhaľovania“ uvedie administratívne vyšetrovanie/správne konanie. V prípade ii) sa úrad OLAF uvedie ako orgán, ktorý mal podozrenie (úloha), a „metóda odhaľovania“, ktorá sa uvedie, bude závisieť od kontrolných činností vykonávaných príslušným vnútroštátnym orgánom. Podobne sa bude postupovať v prípadoch prijatia informácií napríklad od EDA, EPPO alebo útvarov Komisie.
14	Iné	

2.4. Metóda odhaľovania

Tretia zmena v zbere údajov sa týka informácií o metóde odhaľovania. Metóda odhaľovania sa vzťahuje na typ kontroly, ktorá sa začala a viedla k preukázaniu, že k nezrovnalosti skutočne došlo. Môže ísť napríklad o kontrolu „na mieste“, ktorú vykonáva riadiaci orgán. Orgán, ktorý odhaľuje nezrovnalosť, je orgán, ktorý má právomoc vyšetriť prípad a dospieť k záveru, že došlo k nezrovnalosti. **Touto zmenou sa reviduje a zjednodušuje rozbaľovací zoznam** súvisiaci s poľom IMS 7.3 „Typ a/alebo metóda kontroly (ako)“ s cieľom zlepšiť informácie o metóde odhaľovania.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený nový rozbaľovací zoznam a podrobné vysvetlenie významu jednotlivých položiek zoznamu.

METÓDA ODHAĽOVANIA (ako odhalili nezrovnalosť?)		
	Návrh	Vysvetlenie
1	Administratívne overenie/kontrola <i>ex ante</i>	Overenie pred certifikáciou výdavkov pre Komisiu. Môže ísť o overenie na základe administratívnej kontroly vrátane napríklad preskúmania žiadosti a príslušnej podpornej dokumentácie, ako sú faktúry, dodacie listy, bankové výpisy, správy o pokroku a výkazy pracovného času. Tento typ overenia zvyčajne vykonávajú príslušné orgány, ktoré sú súčasťou systému riadenia a kontroly (napr. riadiaci orgán pre politiku súdržnosti), a to pred certifikáciou výdavkov pre Komisiu. V rámci SPP sa tento kód vzťahuje napríklad na administratívne kontroly i) žiadostí o podporu s cieľom overiť splnenie podmienok oprávnenosti na poskytnutie podpory vrátane overenia oprávnenej plochy a zodpovedajúceho platobného nároku; ii) žiadostí o projekty a súvisiacich žiadostí o preplatenie nákladov. V rámci SPP sa tento kód môže použiť aj pre preverenie dokladov v žiadosti o platbu vývozných náhrad.
2	Administratívne overenie/kontrola <i>ex post</i>	Overenie po certifikácii výdavkov pre Komisiu. Pozri aj kód 1.
3	Kontrola na mieste <i>ex ante</i>	Kontrola na mieste pred certifikáciou výdavkov pre Komisiu. Kontroly operácií na mieste by sa mohli vykonať pred akoukoľvek platbou, napríklad s cieľom overiť kapacitu žiadateľa alebo preto, že riziká spojené s konkrétnou operáciou alebo prijímateľom sú vyhodnotené ako vysoké. Kontrola na mieste je obvykle náročnejšia na zdroje ako administratívna kontrola a môže zahŕňať kontrolu dokladov alebo kontrolu účtovníctva, ale aj kontrolu fyzického pokroku operácie, poskytovania služieb, skutočného pestovania alebo výroby tovaru, existencie majetku, počtu a druhu zvierat, skutočných vlastností priestorov, pozemkov atď. Konkrétna podoba kontroly do veľkej miery závisí od typu operácie. V rámci SPP sa tento kód vzťahuje na kontroly na mieste, ktoré dopĺňajú napríklad administratívne kontroly na overenie podmienok oprávnenosti na poskytnutie podpory vrátane krížového plnenia. Vzťahuje sa aj na kontroly na mieste týkajúce sa žiadostí o projekty a ich realizácie. V rámci SPP sa tento kód môže použiť aj na fyzické kontroly tovaru v čase vybavovania colných formalít a pred vydaním povolenia na vývoz tovaru.
4	Kontrola na mieste <i>ex post</i>	Kontrola na mieste po certifikácii výdavkov pre Komisiu. Overenie formou kontroly na mieste sa zvyčajne vykonáva, keď operácia napreduje a priebežné platby už boli vyplatené. Pozri kód 3.
5	Audit operácií	Tento kód sa používa len pre orgány, ktoré sú vymedzené ako orgány auditu, keď kontrolujú konkrétne operácie/transakcie. Ide napríklad o audity vykonávané v rámci prípravy výročnej kontrolnej správy a odhadu chybovosti.
6	Tematické audity, systémové audity (alebo obdobné audity)	Tento kód sa používa len pre orgány, ktoré sú vymedzené ako orgány auditu, keď vykonávajú širšie kontroly týkajúce sa určitých tém (napríklad s cieľom posúdiť, ako sa rieši konflikt záujmov) alebo všeobecného fungovania (časti) systému riadenia a kontroly.
7	Administratívne vyšetrovanie/správne konanie	Administratívne vyšetrovania alebo správne konania sú zložitejšie ako jednoduché administratívne overenie alebo kontrola na mieste (pozri kódy 1 až 4). Administratívne overenia a kontroly na mieste sú obvykle pomerne striktné, založené na vopred stanovených kontrolných zoznamoch, ktoré môžu byť prispôbené operácii a zamerané len na určité jej aspekty. Administratívne vyšetrovanie/správne konanie i) je pružnejšie a prispôbené podnetu; ii) využíva širšie spektrum právnych nástrojov, ako sú vypočutia, zadržanie dokladov alebo údajov, forenzné skúmanie, medzinárodná spolupráca; iii) je založené na širšom prístupe k informáciám v závislosti od potrieb vyšetrovania; iv) zahŕňa všetky potrebné aspekty operácie v závislosti od podnetu a postupných zistení vyšetrovania. Kombinácia bežných administratívnych overení a kontrol na mieste nestačí na to, aby sa považovala za administratívne vyšetrovanie/správne konanie. Použitím tohto kódu sa musia oznamovať napríklad vyšetrovania úradu OLAF.
8	Vyšetrovanie (zahŕňa činnosti orgánov činných v trestnom konaní a prokuratúry)	Vyšetrovanie trestných činov vykonávajú orgány, ktoré sú zodpovedné za vyšetrovanie podozrení zo spáchania podvodu (trestného činu).
9	Diaľkový prieskum	Diaľkový prieskum možno považovať za kontrolu na mieste bez fyzickej prítomnosti kontrolóra. Ide napríklad o kontroly založené na satelitných snímkach, ktoré sa používajú v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky. Diaľkový prieskum by sa mohol použiť napríklad na určenie plochy poľnohospodárskych pozemkov, identifikáciu plodín a overenie ich stavu atď. Diaľkový prieskum sa má považovať za metódu odhaľovania, ak sa jeho zistenia skutočne použijú na preukázanie nezrovnalosti, a to tak z hľadiska kvality poskytnutých informácií, ako aj z hľadiska právnej možnosti považovať ich za dôkaz (samostatne alebo spolu s inými dôkazmi). Diaľkový prieskum sa má uviesť ako metóda odhaľovania (spolu s inými metódami) aj vtedy, keď ide o prvý krok vedúci k dôkladnejšej kontrole.
10	Nariadenia SPP 2021/2116, 1306/2013 a predchádzajúce nariadenia o kontrole	V rámci SPP sa tento kód vzťahuje na kontrolu obchodných dokumentov subjektov, ktoré prijímajú platby na základe projektov EPZF, s cieľom overiť, či výdavky skutočne vznikli. Presnosť primárnych údajov podrobovaných kontrole sa overuje viacerými krížovými kontrolami vrátane obchodných dokumentov tretích strán a daňových registrov, ak je to potrebné, v závislosti od stupňa prítomného rizika. Tento spôsob kontroly je stanovený pre osobitnú časť platieb SPP nariadeniami 2021/2116, 1306/2013 a predchádzajúcimi nariadeniami o kontrole.
11	Iné	

2.5. Konanie

Štvrtá zmena v zbere údajov sa týka poľa 1.15 IMS „Konanie“. V súčasnosti je možné v tomto poli zadať nasledujúce položky: i) administratívne konanie; ii) súdne konanie; iii) trestné konanie. Touto zmenou sa zvyšuje úroveň podrobnosti informácií, ktoré sa zbierajú o konaniach týkajúcich sa podvodov.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený nový rozbaľovací zoznam a podrobné vysvetlenie významu jednotlivých položiek zoznamu.

KONANIE	
Návrh	Vysvetlenie
1 Administratívne konanie: prebieha	Tento kód sa použije, keď prebieha administratívne konanie s cieľom preukázať, či došlo k administratívnej nezrovnalosti, a následne vymáhať neoprávnené finančné prostriedky. Tento kód (a nie kód 2) sa použije aj vtedy, keď prebieha trestné konanie a výsledok tohto konania môže mať akýkoľvek potenciálny vplyv na preukázanie administratívnej nezrovnalosti a vymáhanie.
2 Administratívne konanie: prebieha s odvolaniami alebo inými konaniami pred orgánmi mimo systému riadenia a kontroly (nezahŕňa trestné konanie)	Tento kód sa použije napríklad vtedy, keď sa strany odvolajú na občianskoprávne súdy, správne súdy atď., alebo keď prebieha konanie pred orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, v závislosti od charakteristik prípadu a vnútroštátnych systémov. Podmienkou je, že výsledok tohto konania môže mať akýkoľvek potenciálny vplyv na preukázanie administratívnej nezrovnalosti a vymáhanie.
3 Administratívne konanie: ukončené	Administratívne konanie sa môže považovať za ukončené až vtedy, keď sú všetky neoprávnené finančné prostriedky vymožené alebo vyhlásené za nevymožiteľné (bez možnosti odvolania) a sú uložené príslušné sankcie (bez možnosti odvolania). Administratívne konanie nemožno ukončiť, ak prebieha iné konanie, ktoré by mohlo mať vplyv na preukázanie administratívnej nezrovnalosti a na vymáhanie (napríklad odvolanie na občianskoprávných súdoch, správnych súdoch, trestných súdoch, prípadne konanie pred orgánom na ochranu hospodárskej súťaže). Pozn.: Aj keby bolo možné použiť tento kód (pretože vnútroštátny systém nepredpokladá, že výsledok trestného konania môže mať vplyv na preukázanie administratívnej nezrovnalosti a vymáhanie), prípad v IMS nemožno uzavrieť, kým nie je ukončené trestné konanie (kódy 6, 7, 11, 12 alebo 13).
4 Informácie zaslané vyšetrovaciemu orgánu alebo prokuratúre	Tento kód použite, ak niektorý orgán (pozri kód 1) predložil svoje podozrenia orgánu, ktorý je zodpovedný za vyšetrovanie podozrení z podvodu (vyšetrovací orgán alebo prokuratúra) A SÚČASNE nie sú k dispozícii žiadne informácie o začatí takéhoto vyšetrovania. Kód 4 možno ponechať vybraný pre daný prípad len dovtedy, kým nie je možné vybrať jeden z kódov 5 až 13.
5 Vyšetrovací orgán alebo prokuratúra: vyšetrovanie prebieha	Tento kód použite, ak sú k dispozícii informácie o tom, že zodpovedný orgán začal vyšetrovanie možného spáchania podvodu. Kód 5 možno ponechať vybraný pre daný prípad len dovtedy, kým nie je možné vybrať jeden z kódov 6 až 13.
6 Vyšetrovací orgán alebo prokuratúra: vyšetrovanie zastavené bez návrhu na podanie obžaloby z dôvodu uplynutia lehôt	Tento kód použite, ak je vyšetrovanie možného spáchania podvodu zastavené z dôvodu uplynutia lehôt.
7 Vyšetrovací orgán alebo prokuratúra: vyšetrovanie ukončené bez návrhu na podanie obžaloby z iných dôvodov	Tento kód použite, ak je vyšetrovanie možného spáchania podvodu ukončené bez dôvodu na podanie obžaloby s cieľom preukázať, či bol podvod skutočne spáchaný. Ak je to z dôvodu uplynutia lehôt, použite kód 6.
8 Vyšetrovací orgán alebo prokuratúra: návrh na podanie obžaloby	Tento kód použite, ak je vyšetrovanie možného spáchania podvodu ukončené návrhom na podanie obžaloby s cieľom preukázať, či bol podvod skutočne spáchaný. Kód 8 možno ponechať vybraný pre daný prípad len dovtedy, kým nie je možné vybrať jeden z kódov 9 až 13.
9 Obžaloba	Tento kód použite, keď je návrh na podanie obžaloby prijatý. Kód 9 možno ponechať vybraný pre daný prípad len dovtedy, kým nie je možné vybrať jeden z kódov 10 až 13.
10 Súdne konanie prebieha alebo rozsudok/rozhodnutie ešte možno napadnúť opravným prostriedkom	Tento kód použite, keď je prípad v súdnom konaní. Tento kód sa má ponechať aj vtedy, keď už existuje rozsudok/rozhodnutie, ale možno ho napadnúť opravným prostriedkom. Kód 10 možno ponechať vybraný pre daný prípad len dovtedy, kým nie je možné vybrať jeden z kódov 11 až 13.
11 Podvod potvrdený právoplatným rozsudkom (alebo iným právoplatným rozhodnutím), proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok	Tento kód použite, keď príslušný súd/orgán konštatuje podvod a nie je prípustný opravný prostriedok.
12 Po podaní obžaloby bolo konanie ukončené právoplatným rozsudkom (alebo iným právoplatným rozhodnutím), ktorým nebol potvrdený podvod a ktoré nemožno napadnúť opravným prostriedkom	Tento kód použite, keď je trestné konanie ukončené rozsudkom/rozhodnutím príslušného súdu/orgánu, podľa ktorého sa nepreukázalo, že bol spáchaný podvod. Tento kód možno vybrať len vtedy, ak tento rozsudok/rozhodnutie nemožno napadnúť opravným prostriedkom. Pokiaľ sa ho možno napadnúť opravným prostriedkom, zostáva vybraný kód 10.
13 Po podaní obžaloby bolo konanie ukončené bez potvrdenia podvodu z dôvodu uplynutia lehôt	Tento kód použite, keď bolo po vznesení obžaloby trestné konanie zastavené z dôvodu uplynutia lehôt bez toho, aby príslušný súd/orgán vydal rozsudok/rozhodnutie vo veci podvodu, a to bez možnosti odvolania.

Pole „konanie“ je viacpoložkové, čo znamená, že pre tú istú nezrovnalosť možno vybrať niekoľko kódov. To môže mať vplyv na kvalitu informácií v IMS. Je logické, ak je pre tú istú nezrovnalosť vybraný kód 1 až 3 a kód 4 až 13. Nie je však logické, aby bol vybraný viac ako jeden kód 1 až 3 a viac ako jeden kód 4 až 13. Nezrovnalosť môže začať kódom 1, potom môže byť označená kódom 2 a potom kódom 3. To znamená, že používateľ IMS by mal zrušiť kód 1 a nastaviť kód 2 a potom zrušiť kód 2 a nastaviť kód 3. To isté platí pre kódy 4 až 13: súčasne môže byť aktívny iba jeden kód 4 až 13.

3. Otázky a odpovede

3.1. O orgánoch zapojených do nezrovnalosti

- 1. Budú sa informácie o orgánoch uvádzaných ako „Orgány zapojené do nezrovnalosti“ poskytovať vo viacerých, niekedy nadbytočných poliach IMS, alebo len v jednom poli IMS?**

Informácie o orgánoch uvádzaných ako „Orgány zapojené do nezrovnalosti“ sa poskytnú v jednom poli IMS. V tomto poli sa budú zbierať štruktúrované informácie o typoch orgánov a ich úlohách v nezrovnalosti prostredníctvom rozbaľovacích zoznamov (jeden pre typ a druhý pre úlohu).

Nový rozbaľovací zoznam pre typ orgánu uvedený v časti 2.1 obsahuje 25 typov orgánov. Rozbaľovací zoznam týkajúci sa úlohy bude okrem iného obsahovať úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“.

- 2. Pokiaľ ide o orgány zapojené do nezrovnalosti, prečo by členské štáty mali uvádzať aj iné informácie ako názov, typ a úlohu (napríklad adresu)?**

Tieto informácie sa zbierajú s cieľom uľahčiť identifikáciu orgánu na operačné účely. Úrad OLAF preskúma možnosť podpory používateľa IMS tak, aby systém navrhoval možné hodnoty (na základe minulých nezrovnalostí alebo komplexných zoznamov orgánov a ich adries) a automaticky vyplnil opakujúce sa hodnoty.

- 3. Majú členské štáty povinnosť oznámiť orgán, ktorý nadobudol podozrenie? Súčasné pravidlá ukladajú povinnosť oznámiť nezrovnalosť len v okamihu vydania PACA³.**

Táto zmena v zbere údajov neznamena oznámenie nezrovnalosti pred vydaním PACA. Táto zmena predpokladá, že pri oznamovaní nezrovnalosti podľa súčasných pravidiel členský štát v čase vydania PACA poskytne informácie o zdroji informácií, ktoré viedli k podozreniu, že došlo k nezrovnalosti.

Tento typ informácií je už zahrnutý v prílohe XII k nariadeniu 1060/2021 a v poliach IMS „6.1 Dátum“ a „6.2 Zdroj“. Cieľom tejto zmeny v zbere údajov je:

- zlepšiť zber informácií, aby sa jasne rozlišovalo medzi i) momentom, keď vzniklo podozrenie, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti (a je dôvod na kontroly zo strany zodpovedného orgánu), a ii) momentom, keď zodpovedný orgán skutočne zistí nezrovnalosť,
- zjednodušiť a zefektívniť poskytovanie údajov o zdroji informácií zavedením osobitnej úlohy v rozbaľovacom zozname pripojenom k poľu Orgány zapojené do nezrovnalosti (pozri odpoveď na otázku č. 1). Zatiaľ sa tieto informácie poskytujú formou voľného textu v poli 6.2 IMS, a preto sú ťažko použiteľné na analýzu.

- 4. Môže IMS automaticky vyplniť polia, v ktorých sa opakujú rovnaké informácie, vrátane voľného textu?**

V IMS už existujú polia, ktoré sa vyplňajú automaticky. V prípade týchto polí má používateľ IMS vždy možnosť zmeniť informácie, ktoré systém automaticky vyplnil.

Úrad OLAF posúdi, či je možné automaticky vyplňať aj ďalšie polia. Členské štáty môžu predkladať návrhy.

³ Prvý správny alebo súdny nález.

3.2. O dôvode začatia kontroly

5. Aký význam má položka „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“ v rozbaľovacom zozname „dôvod začatia kontroly“?

Je pravda, že táto položka v rozbaľovacom zozname „dôvod začatia kontroly“ sa nezdá v súlade s rozdielom medzi úlohou „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“ a skutočným odhalením po kontrole (pozri aj odpoveď na otázku č. 3). To si vyžaduje presnejšie vysvetlenie o použití tejto položky (súčasná verzia rozbaľovacieho zoznamu uvedeného v časti 2.3 už obsahuje spresnené vysvetlenie).

Položky rozbaľovacieho zoznamu priradeného k poľu „dôvod začatia kontroly“ sa musia vždy použiť s ohľadom na to, čo viedlo orgán k podozreniu, že mohlo dôjsť k nezrovnalostiam alebo k spáchaniu podvodu. Túto otázku je teda potrebné zodpovedať z pohľadu orgánu, pre ktorý bola vybraná úloha „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“.

Položka „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“ v tomto rozbaľovacom zozname by ako taká nemala zmysel. V prípade, že orgán X začal kontrolu (s cieľom vyšetriť skutočné spáchanie nezrovnalostí alebo podvodu), zatiaľ čo orgán Y mal podozrenie, používateľ IMS by mal i) priradiť úlohu „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“ orgánu Y a použiť konkrétny kód z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“ (napríklad „podnet od informátora, oznamovateľa“); ii) priradiť úlohu vykonávania kontroly orgánu X.

Orgán Y by mohol nadobudnúť podozrenie na základe informácií zistených počas kontrol, ktoré nesúvisia s využívaním finančných prostriedkov EÚ (napr. kontrola zo strany daňového alebo colného úradu). V tomto prípade je potrebné vybrať konkrétny kód z rozbaľovacieho zoznamu „dôvod začatia kontroly“ s ohľadom na dôvod, prečo orgán Y začal svoju vlastnú kontrolu, čo potom viedlo aj k zisteniu informácií, ktoré orgán Y vyhodnotil ako relevantné pre orgán X.

Ale:

- na uľahčenie analýzy by mal používateľ IMS spolu s konkrétnym kódom (v uvedenom príklade „podnet od informátora, oznamovateľa“) vybrať aj kód „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“. Týmto spôsobom možno priamo vyčleniť nezrovnalosti, pri ktorých došlo k takejto pozitívnej výmene informácií,
- môžu sa vyskytnúť prípady, keď nie sú k dispozícii informácie na výber konkrétneho kódu v rozbaľovacom zozname priradenom k poľu „dôvod začatia kontroly“ (v súvislosti s orgánom Y). Inými slovami, nie je známe, ako orgán Y dospel k podozreniu, ktoré potom oznámil orgánu X (ktorý následne začal kontrolu). V tomto prípade sa vyberie len kód „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“.

Niekoľko príkladov pomáha objasniť, ako riešiť mnohé situácie, s ktorými sa môžu používatelia IMS stretnúť.

Príklad 1: Daňový úrad náhodne vyberie subjekt A na kontrolu platenia daní z príjmov. Počas kontroly zistí informácie o možnom dvojitém financovaní, ktoré sa môže týkať finančných prostriedkov EÚ. Daňový úrad zašle tieto informácie riadiacemu orgánu, ktorý začne overovanie. Daňový úrad je orgán, ktorý má úlohu „subjekt, ktorý identifikoval podozrenie“. V poli „dôvod začatia kontroly“ treba vybrať kódy „náhodná kontrola“ a „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“. Riadiaci orgán je orgán, ktorý má úlohu týkajúcu sa vykonávania kontroly. V prípade, že oznamujúci orgán nedostane informáciu o tom, že subjekt A bol vybraný náhodne, „dôvod začatia kontroly“ je len „informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu“.

Priklad 2: Na základe určitých rizikových faktorov ministerstvo práce vyberie poľnohospodára A na kontrolu dodržiavania pracovných práv a pravidiel bezpečnosti pri práci. Počas kontroly ministerstvo práce zistí porušenie pracovných práv. Poľnohospodár A dostáva finančné prostriedky EÚ a tieto porušenia sa môžu považovať za dôvod na ich zníženie. Ministerstvo práce preto zašle informácie o týchto porušeníach platobnej agentúre, ktorá začne posudzovanie. Ministerstvo práce je orgán, ktorý má úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“. V poli „*dôvod začatia kontroly*“ treba vybrať kódy „*Uplatnenie rizikových faktorov/varovných signálov*“ a „*informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu*“. Riadiaci orgán je orgán, ktorý má úlohu týkajúcu sa vykonávania kontroly. V prípade, že oznamujúci orgán nedostane informáciu o tom, ako ministerstvo práce vybralo poľnohospodára A, „*dôvod začatia kontroly*“ je len „*informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu*“.

Priklad 3: Na základe informácií od oznamovateľa vydá orgán na ochranu hospodárskej súťaže rozhodnutie, že subjekty A, B, C, D vytvorili kartel s cieľom zneužiť verejné obstarávanie. Tieto subjekty sa zúčastňovali aj na postupoch verejného obstarávania súvisiacich s finančnými prostriedkami EÚ. Orgán na ochranu hospodárskej súťaže zašle svoje zistenia riadiacemu orgánu, ktorý začne overovanie. Orgán na ochranu hospodárskej súťaže je orgán, ktorý má úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“. V poli „*dôvod začatia kontroly*“ treba vybrať kódy „*Tip od informátora, oznamovateľa a pod.*“ a „*informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu*“. Riadiaci orgán má úlohu týkajúcu sa vykonávania kontroly. V prípade, že oznamujúci orgán nedostane informáciu o tom, prečo orgán na ochranu hospodárskej súťaže začal svoju kontrolu, „*dôvod začatia kontroly*“ je len „*informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu*“. V prípade, že riadiaci orgán zistil informáciu o rozhodnutí orgánu na ochranu hospodárskej súťaže z vlastnej iniciatívy, je riadiaci orgán zároveň aj orgánom, ktorý má úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“. „*Dôvod začatia kontroly*“ závisí od toho, ako sa riadiaci orgán dozvedel o rozhodnutí orgánu na ochranu hospodárskej súťaže.

Priklad 4: Orgán auditu vykonal audit operácií na vzorke náhodne vybraných transakcií. Orgán auditu je orgánom, ktorý má úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“, a zároveň orgánom, ktorý má úlohu týkajúcu sa vykonávania kontroly. „*Dôvod začatia kontroly*“ je „*Náhodná kontrola*“.

6. V prípade, že informácie pochádzajú od orgánu z iného členského štátu, je reálne očakávať, že výmena informácií bude zahŕňať aj to, ako tento orgán nadobudol podozrenie, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti?

V prípade, že orgán, ktorý nadobudol podozrenie, sa nachádza v inom členskom štáte, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „*informácie prijaté od orgánu iného členského štátu*“ a žiadne iné položky z rozbaľovacieho zoznamu „*dôvod začatia kontroly*“. V tomto prípade je kľúčovou informáciou to, že vnútroštátny systém, ktorý nezrovnalosť oznámil, nenadobudol podozrenie, ktoré viedlo k jej odhaleniu, ale nadobudol ho iný vnútroštátny systém. Tieto informácie by sa nemali miešať s ďalšími informáciami o tom, ako funguje iný vnútroštátny systém (to možno analyzovať prostredníctvom nezrovnalostí zistených a oznámených týmto iným vnútroštátnym systémom). Z rozbaľovacieho zoznamu týkajúceho sa typov orgánov zapojených do nezrovnalosti (ktorým používateľ IMS priradí úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“) treba vybrať položku „*Orgán iného členského štátu*“.

V prípade, že orgánom, ktorý nadobudol podozrenie, je orgán EÚ, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „*informácie prijaté od orgánu EÚ*“ a žiadne iné položky. Platí tu rovnaké vysvetlenie ako v predchádzajúcom odseku. Rozbaľovací zoznam týkajúci sa typov orgánov zapojených do nezrovnalosti obsahuje položky týkajúce sa orgánov EÚ.

7. V prípade, že informácie pochádzajú od orgánu z tretej krajiny, je reálne očakávať, že výmena informácií bude zahŕňať aj to, ako tento orgán nadobudol podozrenie, že mohlo dôjsť k nezrovnalosti?

V prípade, že orgán, ktorý nadobudol podozrenie, sa nachádza v tretej krajine, používateľ IMS by mal vždy použiť len položku „*informácie prijaté od orgánu tretej krajiny*“ a žiadne iné položky z rozbaľovacieho zoznamu „*dôvod začatia kontroly*“. V tomto prípade je kľúčovou informáciou to, že vnútroštátny systém, ktorý nezrovnalosť oznámil, nenadobudol podozrenie, ktoré viedlo k jej odhaleniu, ale nadobudol ho iný vnútroštátny systém. Tieto informácie by sa nemali miešať s ďalšími informáciami o tom, ako funguje iný vnútroštátny systém (to možno analyzovať prostredníctvom nezrovnalostí zistených a oznámených týmto iným vnútroštátnym systémom). Z rozbaľovacieho zoznamu týkajúceho sa typov orgánov zapojených do nezrovnalosti (ktorým používateľ IMS priradí úlohu „*subjekt, ktorý identifikoval podozrenie*“) treba vybrať položku „*Orgán tretej krajiny*“.

8. Mohla by sa do rozbaľovacieho zoznamu „*dôvod začatia kontroly*“ pridať položka „*vykonávanie dohľadu iným orgánom*“?

Pozri odpoveď na otázky č. 5 a 6 o používaní položiek „*informácie prijaté od iného orgánu toho istého členského štátu*“ a „*informácie prijaté od orgánu EÚ*“. Tieto dve položky sa už vzťahujú na situáciu, na ktorú upozorňuje táto otázka č. 8.

9. Prečo je medzi položkami rozbaľovacieho zoznamu „*dôvod začatia kontroly*“ uvedený diaľkový prieskum?

Táto otázka vychádza z predchádzajúcej verzie rozbaľovacieho zoznamu uvedeného v časti 2.3. Diaľkový prieskum by nemal byť súčasťou tohto rozbaľovacieho zoznamu, preto bol odstránený. Súčasný rozbaľovací zoznam uvedený v časti 2.3 už neobsahuje diaľkový prieskum. Pozri aj odpoveď na otázku č. 11.

Ak sa diaľkový prieskum používa na zber všeobecných údajov (t. j. nie v súvislosti s konkrétnou operáciou týkajúcou sa konkrétneho prijímateľa) a tieto údaje sa spolu s inými údajmi použijú na analýzu rizík s cieľom vybrať konkrétne operácie, ktoré sa majú podrobiť kontrole, v poli „*dôvod začatia kontroly*“ treba vybrať položku „*Prispôbená analýza rizík s cieľom vybrať niekoľko hospodárskych subjektov/transakcií na cielenú kontrolu*“.

Ak je diaľkový prieskum už zameraný na konkrétnu operáciu s konkrétnym prijímateľom (napríklad konkrétny pozemok), kontrola už prebieha a diaľkový prieskum treba vybrať v poli „*metóda odhaľovania*“. Ak zodpovedný orgán vykonal po diaľkovom prieskume aj kontrolu na mieste, v poli „*metóda odhaľovania*“ sa vyberie aj ďalšia zodpovedajúca položka. Položka, ktorá sa má vybrať v poli „*dôvod začatia kontroly*“, závisí od dôvodu, prečo bol pozemok pôvodne podrobený diaľkovému prieskumu (náhodná kontrola, výber vzorky, informátor atď.).

10. Budú súčasťou nového rozbaľovacieho zoznamu aj kódy týkajúce sa „*preskúmania*“?

Preskúmanie je už kontrolou transakcie alebo prijímateľa, preto sa zohľadňuje v novom rozbaľovacom zozname „*metóda odhaľovania*“, a nie v rozbaľovacom zozname „*dôvod začatia kontroly*“ (pozri otázku č. 14).

3.3. O metóde odhaľovania

11. Prečo úrad OLAF odstraňuje položku „kontrola dokladov“? Vo väčšine prípadov je metódou odhaľovania „kontrola dokladov“.

Zmena v zbere údajov o metóde odhaľovania (prvý prístup v kontexte tejto odpovede) je zameraná na zber štruktúrovaných informácií o tom, či sa kontrola uskutočnila:

- na základe administratívnej kontroly vrátane napríklad preskúmania žiadosti a príslušnej podpornej dokumentácie, ako sú faktúry, dodacie listy, bankové výpisy, správy o pokroku a výkazy pracovného času (administratívne overenia). Tento typ overenia zvyčajne vykonávajú príslušné orgány, ktoré sú súčasťou systému riadenia a kontroly (napr. riadiaci orgán pre politiku súdržnosti), a to pred certifikáciou výdavkov pre Komisiu (administratívne overenie *ex ante*). Tieto overenia sa však môžu vykonávať aj dodatočne, napríklad v prípade, že nové informácie vyvolávajú podozrenia týkajúce sa minulých transakcií (administratívne overenie *ex post*),
- na základe kontrol vykonaných na mieste. Kontrola na mieste je obvykle náročnejšia na zdroje ako administratívna kontrola a môže zahŕňať kontrolu dokladov alebo kontrolu účtovníctva, ale aj kontrolu fyzického pokroku operácie, poskytovania služieb, skutočného pestovania alebo výroby tovaru, existencie majetku, počtu a druhu zvierat, skutočných vlastností priestorov, pozemkov atď. Konkrétna podoba kontroly do veľkej miery závisí od typu operácie. Overenie formou kontroly na mieste sa zvyčajne vykonáva, keď operácia napreduje a priebežné platby už boli vyplatené (kontrola na mieste *ex post*). Kontroly operácií na mieste by sa však mohli vykonať aj pred akoukoľvek platbou, napríklad s cieľom overiť kapacitu žiadateľa alebo preto, že riziká spojené s konkrétnou operáciou alebo žiadateľom sú vyhodnotené ako vysoké (kontrola na mieste *ex ante*),
- diaľkovým prieskumom. To možno považovať za kontrolu na mieste bez fyzickej prítomnosti kontrolóra. Ide napríklad o kontroly založené na satelitných snímkach, ktoré sa používajú v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky. Diaľkový prieskum sa má považovať za metódu kontroly, ak sa jeho zistenia skutočne použijú na preukázanie nezrovnalosti, a to tak z hľadiska kvality poskytnutých informácií, ako aj z hľadiska právnej možnosti považovať ich za dôkaz (samostatne alebo spolu s inými dôkazmi). Diaľkový prieskum sa má uviesť ako metóda odhaľovania (spolu s inými metódami) aj vtedy, keď ide o prvý krok vedúci k dôkladnejšej kontrole,
- formou auditu a podľa príslušných audítorských štandardov. Používa sa v prípade, že nezrovnalosť zistí orgán auditu, napríklad keď zistí nezrovnalosť počas jedného z auditov, ktoré vykonáva v rámci prípravy výročnej kontrolnej správy a odhadu chybovosti. Tematické a systémové audity sú ďalšie typy auditov, ktoré vykonávajú orgány auditu. Táto možnosť bola zahrnutá pre prípad, že orgán auditu zistí nezrovnalosť počas tohto typu všeobecnejších auditov (aj keď je to menej pravdepodobné),
- zložitejším spôsobom, ako je jednoduché administratívne overenie alebo kontrola na mieste (administratívne vyšetrovanie/správne konanie). Administratívne overenia a kontroly na mieste sú obvykle pomerne striktné, založené na vopred stanovených kontrolných zoznamoch, ktoré môžu byť prispôbované operácii a zamerané len na určité jej aspekty. Administratívne vyšetrovanie i) je pružnejšie a prispôbované podnetu; ii) využíva širšie spektrum právnych nástrojov, ako sú vypočutia, zadržanie dokladov alebo údajov, forenzné skúmanie, medzinárodná spolupráca; iii) je založené na širšom prístupe k informáciám v závislosti od potrieb vyšetrovania; iv) zahŕňa všetky potrebné aspekty operácie v závislosti od podnetu a postupných zistení vyšetrovania. Kombinácia bežných administratívnych overení a kontrol na mieste nestačí na to, aby sa považovala za administratívne vyšetrovanie/správne konanie,

- na základe preskúmania. Ide o druh kontroly na základe nariadenia o spoločnej poľnohospodárskej politike. Pozri aj odpoveď na otázku č. 14.

Ostatné položky rozbaľovacieho zoznamu, ktoré sú v súčasnosti v IMS, napríklad „kontrola účtovníctva“, „kontrola výroby“, „kontrola pohybu“, „kontrola dokladov“, sa riadia inou logikou (druhý prístup v kontexte tejto odpovede). Výsledkom tohto spôsobu nazerania na kontroly je typológia, ktorá súvisí viac so samotným typom operácie a je zrejme menej užitočná na účely analýzy. Okrem toho je niekedy ťažké pochopiť rozdiel medzi jednotlivými položkami aktuálneho rozbaľovacieho zoznamu v IMS. V tomto rozbaľovacom zozname sú napríklad položky: „kontrola výroby“, „kontrola výrobkov“, „fyzická kontrola tovaru“, „analýza vzoriek“, „kontrola výrobku v intervencii“, „iné kontroly, previerky atď. týkajúce sa výroby alebo výrobkov“.

Inými slovami, rozbaľovací zoznam, ktorý je v súčasnosti v IMS, je kombináciou dvoch prístupov⁴, čo spôsobuje zmätok a sťažuje interpretáciu údajov. Napríklad najpoužívanejšie položky súčasného rozbaľovacieho zoznamu v IMS sú „kontrola dokladov“ (druhý prístup) a kontrola ex post“ (prvý prístup), nasleduje kontrola v priestoroch spoločnosti“ (prvý prístup), „kontrola účtovníctva“ (druhý prístup) a „úvodné zisťovanie“ (prvý prístup). Všetky ostatné položky sa používajú oveľa menej. Preto sa v novom rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.4 nenachádzajú položky „druhého prístupu“ a ostatné položky sú v ňom lepšie štruktúrované.

Možno by bolo dobré zvážiť opätovné zavedenie položky „Colné kontroly“. Ide o veľmi špecifické typy kontroly nezrovnalostí súvisiacich s výdavkami. Rozbaľovací zoznam, ktorý je v súčasnosti v IMS, však obsahuje položky „Iné colné kontroly, previerky, audit, preskúmania“ a „Iné“. Nie je jasné, či je prvá položka určená konkrétne pre colné orgány, alebo je všeobecnejšia. Väčšina nezrovnalostí, v ktorých sa táto položka uvádza, sa týka EFRR, z čoho vyplýva, že je pravdepodobne všeobecnejšia a nie je obmedzená len na colné orgány. Rozbaľovací zoznam, ktorý je v súčasnosti v IMS, obsahuje aj položku „Hraničná kontrola“, ktorá sa mohla použiť na colné kontroly, ale s touto položkou neboli oznámené takmer žiadne nezrovnalosti. Pridaná hodnota ponechania položky „Colné kontroly“ v novom rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.4 je teda pravdepodobne dosť nízka. Preto nie je zahrnutá v rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.4.

12. Mohla by sa do rozbaľovacieho zoznamu „metóda kontroly“ pridať položka „kontrola vykonaná u iného žiadateľa“?

Táto otázka bola položená v súvislosti s predchádzajúcou verziou tohto dokumentu. Tento návrh bol posúdený a výsledkom je položka „Kontrola vykonaná u iného žiadateľa/prijímateľa“ v novom rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.3 (o dôvodoch začatia kontroly) namiesto nového rozbaľovacieho zoznamu uvedeného v časti 2.4 (o metódach odhaľovania).

13. Vzhľadom na to, že metódy odhaľovania sú teraz jasne rozdelené na ex ante a ex post, mohlo by sa odstrániť pole IMS „kontrola vykonaná pred platbou alebo po platbe“?

Rozdelenie na ex ante a ex post v poli IMS „metóda odhaľovania“ sa nevzťahuje na všetky položky nového rozbaľovacieho zoznamu uvedeného v časti 2.4. Navyše rozdelenie ex ante/ex post v poli IMS „metóda odhaľovania“ sa týka toho, či sa overovanie uskutočnilo pred certifikáciou výdavkov pre Komisiu alebo po nej. Pole IMS „4.4. Kontrola vykonaná pred platbou alebo po platbe“ sa týka času pred platbami prijímateľom alebo po nich.

⁴ Rozbaľovací zoznam, ktorý je v súčasnosti v IMS, obsahuje položky „preventívna kontrola“, kontrola ex post“, „vizuálna kontrola/kontrola dokladov“, „úvodné zisťovanie“. Tieto položky sú v návrhu zahrnuté zrozumiteľnejším a systematickejším spôsobom.

14. Prečo je pre typ kontroly „preskúmanie“ len jeden kód namiesto jedného kódu pre každé nariadenie EÚ, na ktoré sa odkazuje?

V súčasnosti je v IMS sedem kódov týkajúcich sa preskúmania.

Tri z nich odkazujú na novšie nariadenia EÚ:

- Nariadenie č. 1306/2013: týka sa kontroly obchodných dokumentov⁵ subjektov, ktoré dostávajú platby na základe projektov EPZF, s cieľom skontrolovať, či sa transakcie naozaj uskutočnili a či boli vykonané správne. Netýka sa priamych platieb pre poľnohospodárov. Toto preskúmanie predstavuje systém kontroly *ex post*. Pri výbere transakcií na kontrolu sa zohľadňuje okrem iného aj finančný význam podnikov v tomto systéme a ďalšie rizikové faktory. Presnosť primárnych údajov podrobovaných kontrole sa overuje viacerými krížovými kontrolami vrátane obchodných dokumentov tretích strán, ak je to potrebné, v závislosti od stupňa prítomného rizika⁶.
- Nariadenie č. 1307/2013: toto nariadenie sa týka priamych platieb pre poľnohospodárov. Preto sa v tomto nariadení správne neodkazuje na pojem preskúmania.
- Nariadenie č. 640/2014: toto nariadenie sa týka integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS), ktorý v podstate súvisí s priamymi platbami pre poľnohospodárov. Preto sa v tomto nariadení správne neodkazuje na pojem preskúmania.

Ostatné kódy týkajúce sa preskúmania odkazujú na tieto nariadenia:

- Nariadenie č. 3508/1992 a nariadenie č. 1782/2003 (IACS):

Nariadenie č. 3508/1992 bolo zrušené nariadením č. 1782/2003. Predmetom nariadenia bolo vytvorenie integrovaného administratívneho a kontrolného systému. Podľa tohto nariadenia členské štáty vykonávajú administratívne kontroly žiadostí o podporu, ktoré sa doplnia kontrolami na mieste na vzorke poľnohospodárskych podnikov. Členské štáty môžu využívať diaľkové snímanie na určenie plochy poľnohospodárskych pozemkov, identifikáciu plodín a overenie ich stavu.

Nariadenie č. 1782/2003 bolo zrušené nariadením č. 73/2009. Podľa tohto nariadenia členské štáty vykonávajú administratívnu kontrolu žiadostí o podporu vrátane overovania plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, a zodpovedajúcich platobných nárokov. Administratívne kontroly sa dopĺňajú kontrolami na mieste s cieľom overiť oprávnenosť na poskytnutie podpory na základe plánu výberu poľnohospodárskych podnikov. Členské štáty môžu na uskutočňovanie kontrol poľnohospodárskych pozemkov na mieste využívať techniky diaľkového snímania a globálny navigačný satelitný systém (GNSS). Okrem toho členské štáty vykonávajú kontroly na mieste s cieľom overiť, či poľnohospodár dodržiava pravidlá krížového plnenia.

- Nariadenie č. 73/2009: toto nariadenie bolo zrušené nariadením č. 1307/2013 (pozri predchádzajúci text). Predmetom nariadenia bolo stanovenie spoločných pravidiel priamej podpory pre poľnohospodárov. Podľa tohto nariadenia členské štáty vykonávajú administratívne kontroly žiadostí o podporu s cieľom overiť splnenie podmienok oprávnenosti na poskytnutie podpory. Súvis s kontrolami na mieste (vrátane kontrol krížového plnenia) a diaľkovým snímaním je rovnaký ako podľa nariadenia č. 1782/2003.

⁵ „Obchodný dokument“ sú všetky účtovné knihy, registre, potvrdenky a súvisiace podporné dokumenty, účtovníctvo, záznamy o výrobe a kvalite a korešpondenciu, ktorá sa týka obchodnej činnosti podniku, ako aj obchodné údaje v akejkoľvek podobe vrátane elektronickej.

⁶ Napríklad: i) porovnania s obchodnými dokumentmi dodávateľov, zákazníkov, dopravcov a iných tretích strán; ii) prípadne fyzické kontroly zamerané na množstvo a povahu zásob; iii) porovnanie so záznamami finančných tokov vedúcich k transakciám vykonávaným v rámci systému financovania z EPZF alebo z nich vyplývajúcich; iv) kontroly vzťahujúce sa na účtovníctvo alebo záznamy o finančných pohyboch, ktoré dokazujú, že v čase kontroly sú podkladové dokumenty v držbe platobnej agentúry pre vyplatenie pomoci prijímateľovi presné.

- Nariadenie č. 4045/1989: toto nariadenie bolo zrušené nariadením č. 485/2008. Išlo o kontrolu obchodných dokumentov subjektov, ktoré prijímali alebo vykonávali platby z EPUZF (záručná sekcia), s cieľom skontrolovať, či sa transakcie naozaj uskutočnili a či boli vykonané správne.
- Nariadenie č. 485/2008: toto nariadenie bolo zrušené nariadením č. 1306/2013 (pozri predchádzajúci text). Išlo o kontrolu obchodných dokumentov subjektov, ktoré prijímali alebo vykonávali platby z EPZF, s cieľom skontrolovať, či sa transakcie naozaj uskutočnili a či boli vykonané správne.

Ďalší kód, ktorý odkazuje na konkrétne nariadenie, je „kontrola na základe nariadenia č. 386/90“. Tento kód bol za posledných desať rokov použitý len v štyroch prípadoch nezrovnalostí. Nariadenie č. 386/90 sa týka monitorovania vykonávaného v čase vývozu poľnohospodárskych produktov, na ktoré sú poskytované náhrady alebo iné finančné sumy. Členské štáty vykonávajú i) fyzické kontroly tovaru v čase vybavovania colných formalít a pred vydaním povolenia na vývoz tovaru; ii) preverenie dokladov v žiadosti o platbu. Fyzické kontroly sa vykonávajú formou náhodných kontrol bez predchádzajúceho upozornenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odkazy na nariadenia:

- na jednej strane môžu skrývať rôzne metódy kontroly, na ktoré sa môže vzťahovať to isté nariadenie,
- na druhej strane môžu spôsobiť znásobenie kódov, keďže nariadenia sa menia každých niekoľko rokov.

Navrhuje sa zbierať informácie o metódach kontroly takto:

- Administratívne kontroly žiadostí o podporu. Môžu sa pre ne používať kódy „administratívne overenie ex ante“ a „administratívne overenie ex post“. Tieto kódy sú spojené s pojmom „/kontrola“, aby sa použila terminológia, na ktorú sú viac zvyknutí odborníci z praxe v oblasti SPP. Vysvetlenie týchto kódov je doplnené nasledujúcim textom: „V rámci SPP sa tento kód vzťahuje napríklad na administratívne kontroly i) žiadostí o podporu s cieľom overiť splnenie podmienok oprávnenosti na poskytnutie podpory vrátane overenia oprávnenej plochy a zodpovedajúceho platobného nároku; ii) žiadostí o projekty a súvisiacich žiadostí o preplatenie nákladov.“
- Kontroly na mieste (vrátane kontrol krížového plnenia). Môžu sa pre ne používať kódy „kontrola na mieste ex ante“ a kontrola na mieste ex post“. Vysvetlenie týchto kódov je doplnené nasledujúcim textom: „V rámci SPP sa tento kód vzťahuje na kontroly na mieste, ktoré dopĺňajú napríklad administratívne kontroly na overenie podmienok oprávnenosti na poskytnutie podpory vrátane krížového plnenia. Vzťahuje sa aj na kontroly na mieste týkajúce sa žiadostí o projekty a ich vykonávanie.“
- Kontrola obchodných dokumentov subjektov, ktoré prijímajú platby na základe projektov EPZF. Ide o špecifickú metódu kontroly týkajúcu sa osobitnej časti platieb SPP. Je zrejme dobré zachovať tento kód a preformulovať ho takto: „Kontrola obchodných dokumentov (nariadenia SPP 2021/2116, 1306/2013 a predchádzajúce nariadenia o kontrole)“. Vysvetlenie týchto kódov: „V rámci SPP sa tento kód vzťahuje na kontrolu obchodných dokumentov subjektov, ktoré prijímajú platby na základe projektov EPZF, s cieľom overiť, či výdavky skutočne vznikli. Presnosť primárnych údajov podrobovaných kontrole sa overuje viacerými krížovými kontrolami vrátane obchodných dokumentov tretích strán a daňových registrov, ak je to potrebné, v závislosti od stupňa prítomného rizika. Tento spôsob kontroly je stanovený pre osobitnú časť platieb SPP nariadeniami 2021/2116, 1306/2013 a predchádzajúcimi nariadeniami o kontrole.“

- Kontroly vývozu poľnohospodárskych produktov. Na fyzické kontroly by sa mohol vzťahovať pojem kontrol na mieste. Pre túto možnosť sa teda môžu použiť existujúce kódy. Vysvetlenie týchto kódov je doplnené nasledujúcim textom: „*V rámci SPP sa tento kód môže použiť aj na fyzické kontroly tovaru v čase vybavovania colných formalít a pred vydaním povolenia na vývoz tovaru.*“ Na preverenie dokladov v žiadosti o platbu by sa mohol vzťahovať pojem administratívnej kontroly. Pre túto možnosť sa teda môžu použiť existujúce kódy. Vysvetlenie týchto kódov je doplnené nasledujúcim textom: „*V rámci SPP sa tento kód môže použiť aj pre preverenie dokladov v žiadosti o platbu vývozných náhrad.*“

3.4. O konaní

15. Je možné vyhnúť sa položke „*Vyšetrovací orgán alebo prokuratúra: prebieha vyšetrovanie*“? Oznamujúci orgán zvyčajne nemá túto informáciu.

Je dôležité zlepšiť spoluprácu a komunikáciu medzi orgánmi systému riadenia a kontroly (ako sú riadiace orgány a platobné agentúry) a vyšetrovacími orgánmi alebo prokuratúrou.

Získať informácie o začatí vyšetrovania môže byť náročné a malo by sa to zohľadniť pri analýze týchto údajov. Skutočnosť, že sa nezrovnalosť nepresunie z položky „*Informácie zaslané vyšetrovacím orgánom alebo prokuratúrou*“ do položky „*Prebieha vyšetrovanie*“, nemusí nevyhnutne znamenať, že sa vyšetrovanie nezačalo. Ale ak nezrovnalosť zostáva v stave „*Informácie zaslané vyšetrovacím orgánom alebo prokuratúrou*“ dlhý čas bez toho, aby sa jej stav zmenil na „*zamietnutie*“ alebo „*obžaloba*“, existuje silnejší náznak, že absencia pokroku môže byť v skutočnosti spôsobená tým, že sa vyšetrovanie nezačalo. Na súhrnnej úrovni sú to dôležité informácie o fungovaní orgánov, ktoré patria do oblasti boja proti podvodom.

Sústredenie vyšetrovaní na EPPO by malo postupne uľahčiť zbieranie týchto informácií za predpokladu, že sa vybudujú vhodné komunikačné kanály a spolupráca medzi orgánmi systému riadenia a kontroly a EPPO. Platí to však len pre prípady, ktorými sa zaoberá EPPO, čo nezahŕňa prípady z minulosti alebo krajiny, ktoré sa nepodieľajú na činnosti EPPO.

16. Znamená táto zmena v zbere údajov zmenu postupov týkajúcich sa klasifikácie nezrovnalosti ako administratívnej nezrovnalosti (IRQ2), podozrenia z podvodu (IRQ3) alebo preukázaného podvodu (IRQ5) (pole 6.12 IMS)?

Cieľom tejto zmeny v zbere údajov nie je zmeniť postupy týkajúce sa používania poľa IMS „6.12 – Klasifikácia“. Táto zmena v zbere údajov je zameraná na zmysluplnejší zber údajov o konaní, ktorým nezrovnalosť prechádza. To je objektívne a pomerne homogénne vo všetkých vnútroštátnych systémoch.

17. Je dobré zachovať typ konania „JP – Súdne konanie“?

Hlavná potreba informácií sa týka akýchkoľvek krokov podniknutých s cieľom preukázať úmyselnú povahu nezrovnalosti, najmä podvod. Ak takéto kroky neexistujú, zvyšovanie zložitosti len s cieľom získať viac informácií o charakteristikách administratívneho konania by sa mohlo považovať za neprimerané.

V súvislosti so zberom údajov pre IMS sa administratívne konanie začína akoukoľvek činnosťou s cieľom preukázať, že došlo k administratívnej nezrovnalosti. Potom administratívne konanie jednoducho prebieha a malo by sa považovať za ukončené až vtedy,

keď sú všetky neoprávnené finančné prostriedky vymožené alebo vyhlásené za nevymožiteľné (bez možnosti odvolania⁷) a sú uložené príslušné sankcie (bez možnosti odvolania).

Je možné, že počas administratívneho konania sa strany odvolajú na občianskoprávne súdy, správne súdy atď. alebo že prebieha konanie pred orgánom na ochranu hospodárskej súťaže, v závislosti od charakteristík prípadu a vnútroštátnych systémov. Táto úroveň podrobnosti môže spôsobiť zvýšenie zložitosti zberu informácií, ktoré by sa mohlo považovať za neprimerané v porovnaní s tým, aké užitočné by tieto informácie boli. Z toho vyplýva nasledujúci zber informácií, ktorým sa kódy obmedzujú na:

Administratívne konanie: prebieha
Administratívne konanie: prebieha s odvolaniami alebo inými konaniami pred orgánmi mimo systému riadenia a kontroly (nezahŕňa trestné konanie)
Administratívne konanie: ukončené

Ďalšie vysvetlenia sú uvedené v novom rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.5 s odkazom na jednotlivé položky.

18. Je dobré podrobne uvádzať typy rozsudkov a zamietnutí v rámci trestného konania?

Typy rozsudkov a zamietnutí sa môžu v jednotlivých členských štátoch líšiť. Zbieranie informácií o nich môže spôsobiť zvýšenie zložitosti zberu informácií, ktoré by sa mohlo považovať za neprimerané v porovnaní s tým, aké užitočné by tieto informácie boli. Výsledkom tejto úvahy je nový rozbaľovací zoznam uvedený v časti 2.5.

Nezbierajú sa informácie o charakteristikách postupu, akým sa dospeje k právoplatnému rozsudku (súd alebo samosudca; „tradičné“ súdne konanie alebo alternatívne postupy urovnania, ako napríklad „*patteggiamento*“ v Taliansku; prvé alebo druhé odvolanie; dôvod, prečo nebol preukázaný podvod; dôvod, prečo bol prípad zamietnutý pred vznesením obžaloby).

Ďalšie vysvetlenia sú uvedené v novom rozbaľovacom zozname uvedenom v časti 2.5 s odkazom na jednotlivé položky.

3.5. O kódach IRQ0 a SIGNAL

19. Zmení sa možnosť používať kódy IRQ0 a SIGNAL?

Táto zmena v zbere údajov sa netýka používania kódov IRQ0 a SIGNAL. Pri tejto zmene v zbere údajov sa v skutočnosti nepredpokladá žiadna zmena v používaní poľa IMS „6.12 – Klasifikácia“.

⁷ A neprebieha žiadne paralelné konanie, ktoré by mohlo mať vplyv na rozhodnutie, že skutočne došlo k administratívnej nezrovnalosti, alebo na vymáhanie (napríklad občianskoprávne konanie, konanie vo veci hospodárskej súťaže atď.).

20. V prípade, že sa nezrovnalosť nepreukázala, je možné zaviesť možnosť označiť nezrovnalosť ako zrušenú bez straty informácií (v podstate bez toho, aby sa nezrovnalosť skutočne odstránila z IMS)?

To si vyžaduje hlbšie koncepčné zmeny v prístupe k oznamovaniu a dôkladné zváženie údajov, ktoré sa majú po zrušení ponechať v IMS. Úrad OLAF predloží tento návrh príslušnej pracovnej skupine s ohľadom na širšiu aktualizáciu systému oznamovania.

3.6. O ďalšom postupe

21. Aký je teraz ďalší postup?

S cieľom zapojiť všetky členské štáty a zabezpečiť dôkladné zváženie a úplnú transparentnosť začal úrad OLAF včasnú diskusiu týkajúcu sa týchto zásadných zmien v zbere informácií prostredníctvom IMS.

Úrad OLAF i) predstavil návrh na zasadnutiach podskupiny výboru COCOLAF pre oznamovanie a analýzu 12. decembra 2023 a 18. apríla 2024; ii) požiadal o spätnú väzbu, pričom ponechal dostatok času na premyslenie; iii) zvážil spätnú väzbu a odpovedal všetkým členským štátom prostredníctvom tohto dokumentu s otázkami a odpoveďami a dvojstranných kontaktov.

Po tejto koncepčnej fáze si reálne zavedenie zmien v IMS vyžaduje dôkladné zváženie správneho momentu a rozsahu. Táto úvaha stále prebieha. Pred reálnym zavedením sa v príručke nebudú uvádzať tieto zmeny a súvisiace vysvetlenia. Výsledok tejto diskusie však poskytuje dostatočný materiál na doplnenie príručky.

Upozorňujeme, že nadchádzajúce zmeny sa budú vzťahovať na programové obdobie 2021 – 2027. Všetky nezrovnalosti oznámené skôr sa musia aktualizovať tak, aby zodpovedali novým hodnotám po ich zavedení.

Zosúladením s týmito aktualizáciami sa zabezpečí konzistentnosť a integrita oznamovania vo všetkých členských štátoch.